

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

РЕГЛАМЕНТ

ЗА ДОПУСКАНЕ, РАЗРАБОТВАНЕ И ЗАЩИТА НА ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

I. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

1. Настоящият регламент е базиран на изискванията на *Наредба 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* на МОН и на университетските правила на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.
2. С писмена разработка учителите, директорите и другите педагогически специалисти придобиват трета, втора и първа професионално-квалификационна степен. В зависимост от нормативните изисквания за съответната степен формите са **дипломна работа** и **писмена разработка**.
3. В общите изисквания на настоящия регламент термина „писмена разработка“ включва двете форми на представяне на резултати от изследване за придобиване на професионално-квалификационна степен.
4. Писмената разработка за придобиване на професионално-квалификационна степен, съобразно чл. 64 (1) от *Наредба 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* на МОН, е от следните области:
 - 4.1. методика на обучението;
 - 4.2. теория на възпитанието, дидактика, специална педагогика, социална педагогика;
 - 4.3. възрастова психология, педагогическа психология, психология на личността;
 - 4.4. управление на образованието.
5. Защитата на писмените разработки за придобиване на трета, втора и първа професионално-квалификационни степени се провежда от комисии определени от ректора на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ по предложение на Съвета на Департамента.
6. Сесиите за придобиване на втора и първа професионално-квалификационна степен се провеждат по график в периода 15 септември – 15 ноември на съответната година, определен от ректора на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.
7. Сесиите за придобиване на трета професионално-квалификационна степен се провеждат целогодишно по график, определен от ректора на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.
8. Придобиването на **трета професионално-квалификационна степен** е свързано с успешната защита на дипломна работа с представена добра педагогическа практика. До защита на дипломна работа се допускат специализанти, завършили едногодишна професионално-педагогическа специализация със среден успех най-малко много

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

добър 4.50, съгласно чл. 60 (1), т.2 от *Наредба 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* на МОН.

9. **Втора професионално-квалификационна степен** се придобива със защита на писмена разработка, свързана с анализ на резултатите от приложена диагностична процедура, съгласно чл. 61, ал.3 от *Наредба 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* на МОН. За успешна се счита приключила процедура по написване, представяне и защита на писмена разработка с успех най-малко много добър 4,50.
10. **Първа професионално-квалификационна степен** се придобива с успешно защитена писмена разработка с иновационен характер, свързана с педагогическата практика, съгласно чл. 62, ал.3 от *Наредба 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* на МОН.
11. Заявление за допускане до защита на писмена разработка се подава при организатора учебен процес. Заявлението съдържа справка за статута на специализанта, темата на писмената разработка и съгласието на преподавател за оказването на научно ръководство.
12. Всяко лице, което кандидатства за придобиване на професионално-квалификационна степен, има право да избере сам научния ръководител.
13. Обсъждането и приемането на темите и научните ръководители се провежда на заседание на Съвета на Департамента по предложение на ръководителите на катедри.

II. ЗАЩИТА НА ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА

1. Педагогическите специалисти защитават своите писмени разработки по график, обявен от ДЕПОКПС на страницата му в сайта на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.
2. Конкретните изисквания за разработване и защита на писмени разработки са представени в приложение към настоящия регламент (*вж. Приложение 1. Изисквания спрямо писмена разработка за придобиване на професионално-квалификационни степени в Департамент за продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти(ДЕПОКПС) към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*).
3. Крайният срок за предаване на писмената разработка на научния ръководител е един месец преди датата на защитата, а в катедрата за определяне на рецензенти – две седмици преди защитата.
4. Научният ръководител има право да не допусне специализанта/дипломанта до защита, ако писмената разработка не отговаря на критериите за научно качество.
5. Защитата на дипломни работи и писмени разработки протича при следния ред:

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

- 5.1. Председателят на изпитната комисия представя информация за лицето, кандидатстващо за придобиване на професионално-квалификационна степен, темата на писмената разработка, научния ръководител и рецензента.
- 5.2. Педагогическият специалист прави експозе на писмената разработка във времеви рамки от 5 – 7 минути.
- 5.3. Рецензентът прочита рецензията, изискванията към която са представени в приложение към настоящия регламент (*вж. Приложение 2. Изисквания спрямо съставянето на рецензия на писмена разработка за придобиване на професионално-квалификационни степени в Департамент за продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти (ДЕПОКПС) към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*).
- 5.4. Всеки от присъстващите в залата има право да зададе въпроси и да направи изказване.
- 5.5. Педагогическият специалист отговоря на зададените в писмена или устна форма въпроси или на критичните бележки.
6. Комисията, след привършването на защитите на всички писмени разработки за придобиване на съответната професионално-квалификационна степен, обсъжда, приема и съобщава оценките, които са окончателни.
7. За констатирано и доказано плагиатство лицето, кандидатстващо за придобиване на професионално-квалификационна степен носи административна и наказателна отговорност.
8. Катедрите в ДЕПОКПС, с оглед на спецификите на обучението, което осъществяват, имат право да приемат на заседание на катедрен съвет свои допълнителни специфични правила/регламенти за писмени разработки, които влизат в сила с решение на Съвета на Департамента. Тези правила не могат да противоречат на настоящия регламент, както и на националната и на вътрешноуниверситетската нормативна уредба.

Приложение 1.

ИЗИСКВАНИЯ СПРЯМО ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ В ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ КЪМ ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

СЪЩНОСТ И ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПИСМЕНАТА РАЗРАБОТКА

Писмената разработка е самостоятелно подготвен текст, чрез който педагогическият специалист демонстрира професионални знания и компетенции, свързани с конкретна научна област.

Дипломната работа за придобиване на трета професионално-квалификационна степен цели да разкрие способността на учителя/педагогическия специалист за обективно и критично обработване, систематизиране и анализиране на разнообразни източници на информация.

Работата включва интерпретация на идеи и анализ на научни и емпирични факти. Тя трябва да изрази способността на дипломанта логично и обосновано да представя резултатите от анализа на наличната базова информация и проучената научна литература.

Писмената разработка за придобиване на втора професионално-квалификационна степен е фокусирана върху *специфична научно-приложна диагностична процедура*, а за придобиване на първа професионално-квалификационна степен върху методико-дидактическо решение *с иновационен характер*, приложимо в практиката.

Целта на писмената разработка е да демонстрира уменията на педагогическия специалист да създава самостоятелен аналитичен текст, обединяващ различни становища по изследваната тема и представящ индивидуалния принос на специализанта в интерпретирането и оценяването на събраната информация.

НАУЧНО РЪКОВОДСТВО

Научно ръководство може да оказва хабилитиран преподавател или такъв, притежаващ образователната и научна степен „доктор“.

Научният ръководител следва да:

- Представи обосновано на катедрения съвет темата на дипломната работа.
- Утвърди структурата на писмената разработка и да контролира хода на нейното изготвяне.
- Консултира педагогическия специалист по въпроси, свързани с разработваната тема, подготовката за написването и нейната защита.
- Контролира съдържанието на работата, прави бележки, препоръки или изисква промени.

- Научният ръководител има право да се откаже от ръководството в случай, че педагогическия специалист не изпълнява направените бележки и препоръки чрез писмено заявление до ръководителя на катедра на ДЕПОКПС. На първия последващ катедрен съвет се избира нов ръководител.

СТРУКТУРА НА ПИСМЕНАТА РАЗРАБОТКА

Писмената разработка трябва да включва задължително следните основни компоненти:

Титулна страница – съставена по приложения модел (*вж. Приложение 1.1.*)

Съдържание – представя отделните части на изследването с техните параграфи (раздели) и указание за съответните страници.

Увод – изясняват се актуалността на изследването; мотивите за избор на темата; предмета, обекта, целите, задачите и методологията на изследването.

Основна част – в зависимост от поставените цели и задачи се състои от отделни глави (раздели), които представляват същността на изследването.

Заклучение – представя аргументирано в синтезиран вид изводите, до които е достигнал специализанта.

Общ списък на използваната литература – списък на използваните в писмената разработка източници на информация (научна литература, нормативни документи, онлайн ресурси).

Приложения – при необходимост да се внесе допълнителна яснота по темата.

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ПИСМЕНАТА РАЗРАБОТКА

Текстовият обем на писмената разработка трябва да бъде не по-малък от 40 страници стандартен текст с формат А4, принтиран едностранно. Посоченият обем не включва таблици, илюстрации и библиография.

Плътноста на текста трябва да е еднаква: до 30 реда на страница, шрифт Times New Roman, 14 pt, до 58–60 знака във всеки ред (заедно с интервалите и препинателните знаци). Разстояние между редовете – 1,5. Отстъп на абзаците в текста – 1,25.

Текстът се разделя на посочените по-горе части. Заглавията на отделните глави се разполагат симетрично на текста. Страниците на писмената разработка трябва да са номерирани с арабски цифри. Заглавната страница, таблици и графики, които са разположени на отделна страница, се включват в общата номерация на страниците. Всички таблици, схеми и диаграми следва да имат заглавие и пореден номер (напр. таблица 1).

Използваните от специализанта източници на информация трябва да бъдат коректно цитирани според БДС за библиографско цитиране.

СРОКОВЕ ЗА ПРЕДАВАНЕ И ЗАЩИТА НА ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА

Крайният срок за предаване на писмените разработки (в един разпечатан екземпляр, заедно с едно копие на електронен носител) в ДЕПОКПС е две седмици преди насрочената дата за защита.

По предложение на научния ръководител, след консултации с членовете на катедрата, ръководителят на катедрата определя рецензент на писмената разработка. Не е необходимо издаването на писмена заповед за определяне на рецензент. Същият се уведомява устно, писмено или с електронно съобщение от ръководителя на катедрата или от научния ръководител не по-късно от три дни след постъпването на писмената разработка.

Рецензентът е длъжен да представи своята рецензия поне 2 (два) дни преди датата за защита.

ЗАЩИТА НА ПИСМЕНАТА РАЗРАБОТКА

Защитата на писмената разработка е публична. Информация за датата, мястото и часа на защита трябва да бъде публикувана на страницата на ДЕПОКПС в сайта на Университета не по-късно от 7 дни преди датата на защита.

Процедурата по защитата включва:

- Представяне на писмената разработка от педагогическия специалист посредством кратко експозе (автореферат) в рамките на не повече от 6 стандартни страници.
- Представяне на рецензията от рецензента, а в случай на невъзможност за присъствие – от член на комисията.
- Поставяне на въпроси към педагогическия специалист от страна на членовете на комисията или от присъстващите на защитата.
- Отговор на поставените въпроси.

Комисията взема решение за оценката на писмената разработка, съобразявайки се с рецензията, както и с представянето и отговорите на педагогическия специалист. Окончателната оценка на комисията е средноаритметична от оценките на нейните членове. Оценката се нанася в главната книга от председателя на комисията в едноседмичен срок от датата на защита.

СЪХРАНЯВАНЕ НА УСПЕШНО ЗАЩИТЕНИТЕ ПИСМЕНИ РАЗРАБОТКИ

Копието на електронен носител на писмената разработка се съхранява в информационната база данни на ДЕПОКПС, а книжният екземпляр се съхранява една година в архива на ДЕПОКПС, след което се предоставя на съответните факултетски библиотеки.

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Приложение 1.1.

МОДЕЛ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ТИТУЛНА СТРАНИЦА НА ДИПЛОМНА РАБОТА/
ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО-
КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН В ДЕПОКПС

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА
ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

ДИПЛОМНА РАБОТА/ ПИСМЕНА РАЗРАБОТКА

за придобивана на **трета/втора/първа** професионално-
квалификационна степен
на тема:

.....
.....

СПЕЦИАЛИЗАНТ:

ИМЕ, ФАМИЛИЯ:

УЧИТЕЛ/ДИРЕКТОР/ПЕД. СПЕЦИАЛИСТ В:

НАСЕЛЕНО МЯСТО:

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

НАУЧНА СТЕПЕН, АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ,

ИМЕ, ФАМИЛИЯ

ВЕЛИКО ТЪРНОВО, 20.....

Приложение 2.

**ИЗИСКВАНИЯ СПРЯМО СЪСТАВЯНЕТО НА РЕЦЕНЗИЯ НА ПИСМЕНА
РАЗРАБОТКА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ
СТЕПЕНИ В ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И
КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ (ДЕПОКПС) КЪМ ВТУ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“**

Рецензията е експертен критичен жанр. Независимо от спецификите ѝ, тя трябва да отговаря на няколко основни въпроса: актуална ли е темата, необходима ли е разработката, методологично издържана ли е, каква е оценката за структурата, съдържанието и оформлението ѝ.

На база различните ракурси, които са приложими в съвременната наука, в ДЕПОКПС е приета критериална матрица, която включва:

- 1. Избор на темата и обекта на изследване.** Оценява се обществената, научната и практическата необходимост от теоретични разработки в сферата.
- 2. Актуалност.** Актуалните изследвания дават отговор на най-острите въпроси, отразяващи обществената поръчка към конкретната наука. Това е динамичен критерий – зависи от времето, условията, обстоятелствата.
- 3. Научна значимост.** Влияние на резултатите върху теоретичните концепции, идеи, хипотези. Зависи от структурното ниво на изследване на обекта, нивото на фундаменталност, широтата на обхвата на извадката и изводите, степента на научно познание (теоретично или емпирично ниво), формата на фиксиране на научното постижение (принцип, теория, закон, класификация или др.), дълбочината на проникване в същността на явленията, ниво на сложност на решения проблем, методологическа компликация (интегрално, комплексно, моноаспектно), степен на достоверност на научната информация.
- 4. Практическа значимост.** Характеризира влиянието на достигнатите обобщения върху методиката и организацията на различни видове дейности, социалната ефективност и готовност за внедряване.
- 5. Концептуалност и доказателственост.** В зависимост от вида на изследването – за описание, обяснение, прогнозиране на явления, за критичен анализ и оценка на чужд опит, за анализ, систематизация, разкриване на закономерности в исторически план, за сравнителен анализ и извеждане на спецификата на обектите се оценява: познаване и разбиране на основните факти и теории (първоизточниците), систематизация и обобщение на основните факти и теории, сравнителен критичен анализ на чуждия опит, завършеност и обосновааност на авторската концепция, ниво на анализ на получените резултати.
- 6. Методологична грамотност (методика и техника на изследването).** Оценява се оригиналността на изследователските методи, целесъобразност на приложените процедури за събиране и обработване на информацията (надеждност и валидност).

Отчита се пълнотата на обхвата на източници, умението да се използва емпиричния материал от други изследвания.

7. Стил, език и форма на изложението. Оценява се последователността и структурираността на изложението, както и неговата научност, съответствието на утвърдените стандарти.

8. Коректност на цитирането. Оценява се умението за позоваване на други автори, за препратки към допълнителни източници или към приложенията в разработката, за библиографско цитиране (библиографска грамотност). Не се толерира т.н. цитатничество. Санкционира се всеки опит за плагиатство!

Структурата на рецензията е свободна, но се препоръчва да се изгради в следната последователност:

- темата – актуалност и потребност;
- степента на изпълнение на замисъла и доказване на работната хипотеза;
- оценка на теоретичната база, изследователската работа, качеството на приложната част;
- характеристика на методиката;
- оценка на обема и резултатите от емпиричните изследвания;
- забележки по стила на изложението, терминологията, понятийния апарат и др.;
- анализ на основните грешки и неточности, допуснати от автора;
- положителни страни на изследването;
- възможност за практическо приложение на резултатите;
- заключение с ясна и категорична позиция и оценка.